

Byzantská vzdelanosť

- Predpokladom vzdelanosti je prostá schopnosť čítať a písať
- Toto umenie bolo vyhradené výhradne kňazom, resp. klerikom – ako literáti tvorili špecifickú sociologickú skupinu intelektuálov
- Umenie čítať a písať malo viac stupňov: (1) Vedieť sa podpísať, (2) mať funkčnú schopnosť písať a čítať bežným jazykom, (3) zvládnuť celé grécku literárnu tradíciu a mať schopnosť štylizovať písaný prejav klasickou gréčtinou
- Získanie znalosti písma ostávalo s prídavkom magickosti

Faktory vysokej vzdelanosti

- Byzancia bola administratívne veľmi rozvetvená, preto bolo potrebné množstvo ľudí, ktorí vedeli čítať a písať
- U každého mesta sa predpokladalo, že má okrem kúpeľov má aj školu, knižnicu, profesora a doktora
- *V 6 stor. bolo v Byzancii 911 miest. Keď Byzancia stratila 470 miest v Sýrii a Egypte, znamenalo to na istý čas úpadok vzdelanosti.*

Prvotný školský systém

- V Byzancii nebola nutnosť zhrňať kultúrne dedičstvo do encyklopedických diel – nevytvoril sa encyklopedický kánon predmetov (na rozdiel od Západu)
- Trojstupňový systém – trval približne 8 – 9 rokov aj so špeciálnymi náukami

- 1. Prvé tri roky - základné vzdelanie - čítanie na základe biblie, písanie, základy počtov
- 2. Druhý stupeň – Grammatikos vyučoval gramatiku v najširšom slova zmysle (základ všeobecného vzdelania: Biblia a Homérske básne)
- 3. Tretí stupeň – vyučovali tu profesori *rhétores* alebo *sofistai*, učili rétoriku, filozofiu, matematiku
- 4. Prípadná výuka špeciálnych náuk – právne vedy a lekárstvo

System od 9. storočia

- Zmena pravdepodobne vplyvom Arabov – väčšie uplatnenie prírodných vied
- Po základnom vzdelaní sa študovala gramatika, rétorika a matematická štvorica – tá zahŕňala astronómiu, geometriu, aritmetiku a harmóniu
- Potom nasledovalo odborné štúdium filozofie

Knihy a ich šírenie

- Písací materiál - papyrusový zvitok, neskôr papyrusový kodex
 - od 7. storočia úplne nahradený pergamenom
- Pergamen – drahý materiál -> knihy boli veľmi drahé, okrem materiálu aj kvôli dlhej práci s prepisovaním
- Kvôli cene sa knihy často požičiavali alebo šírili ústnym podaním

Školstvo počas Latinského cisárstva, Nikajského exilu a palaiologovskej dynastie

- Cisár Balduin chcel zriadiť latinskú vysokú školu – prosba o pomoc Innocenta III.
- Innocent poslal list do Paríža
- Renesancia Helénizmu
- Cisár Ioánnés Vatatzés založil školu v Nikai a neskôr zakladal ďalšie školy – podpora prírodovedných odborov

Palaiologovská dynastia

- Cisár Michaél VIII. Palaiologos – rozvoj vied a literárna renesancia
- Zmeny v 14. storočí – školy prechádzajú pod kláštorné správy
- Večerné úradnícke školy
- Andronikos II. - rozvíjal vedecký ruch formou pravidelných zasadaní vedcov

Zdroje

- DOSTÁLOVÁ, Růžena. Byzantská vzdělanost. Praha: Vyšehrad, 1990, s. 91 - 99. ISBN 80-7021-034-6.
- DOSTÁLOVÁ, Růžena. Byzantská vzdělanost. Praha: Vyšehrad, 1990, s. 249 - 263. ISBN 80-7021-034-6.